

Szent István Egyetem Élelmiszertudományi Kar
Csokoládé-, kávé-, teakészítő mester szakmérnök / szaktanácsadó szakirányú
továbbképzési szak
Gabona és Iparinövény Technológia Tanszék

Fogarasi-Pecznyik Csilla
***Csokoládé, kávé és termékek jelölésén önkéntesen feltüntethető állítások jelölési
útmutatója***

A 21. században a fogyasztók széles körben tudnak információkat gyűjteni az általuk megvásárolt termékekről. A megszerzett tapasztalatok mellett, a média által közvetített információkból is szerezhetnek információt, de a különböző hirdetések is üzeneteket közvetítenek az élelmiszerek jellegéről, karakteréről, mely információk az élelmiszerek csomagolásán is gyakran megjelennek. Egyes információk nagyobb hangsúlyt kapnak a termékek jelölésén, míg más információk nem kerülnek kiemelésre. A boltokban és a kereskedelmi láncokban kapható élelmiszerek jelölése igen sok információt tartalmaz, azonban a „mai modern” társadalomban egyre kevesebb idő jut a termékeken feltüntetett adatok kielemezésére, figyelmünket a jelölésen kihangsúlyozott jelölési elemek ragadják meg. Egyre nagyobb hangsúlyt kap az egészséges táplálkozás, amely hozzájárul az optimális egészségi állapot fenntartásához. Ennek eredményeképp világszerte tapasztalható, hogy megnőtt az egészséges élelmiszerek iránti kereslet.

Ha a fogyasztók jól informáltak akarnak lenni, amikor döntenek étrendjükkel kapcsolatban, hozzá kell, hogy jussanak a tápanyagokkal kapcsolatos információkhoz az élelmiszerek címkéjén. A termékeken megjelenő címkék szélesebb körű alkalmazása jelentős áttörést hozhat, amelynek eredményeként elősegítheti az egészségtudatos ételválasztást. A tapasztalatok azt igazolják, hogy a tápértékcímkék nagyon is segítenek abban, hogy a fogyasztók egészségesebb élelmiszereket válasszanak, de csakis akkor lehet igazán nagy a hatásuk, ha könnyen érthetőek. A fogyasztó számára az az ideális, ha a címke egyszerű és ismert, lehetőleg jelzőkkel vagy ábrákkal van ellátva, nem használ technikai kifejezéseket, a terminológia jól ismert. Az egyértelmű és széleskörű tájékoztatást biztosító élelmiszercímke a fogyasztók számára lehetővé teszi, hogy megalapozottan válasszák ki az általuk megvásárolni kívánt élelmiszereket. Az élelmiszerek jelölése rendkívül szigorúan szabályozott az Európai Unióban, a csomagolásokon látható információk jelentős

részének feltüntetését uniós és hazai jogszabályok írják elő. Az élelmiszercímkéken önkéntesen feltüntetett tájékoztatás sem tévesztheti meg a fogyasztókat.

Szakedolgozatomban elsősorban a csokoládé, a kávé és tea termékek esetében mostanság „divatként” egyre nagyobb teret hódító „mentességre”, tápanyag-összetételre- és egészségre vonatkozó állítások jogszabályi hátterével, szabályozásával, értelmezésével szerettem volna egy iránymutatást adni a vállalkozások számára. Szakedolgozatomban az éppen aktuális jogszabályok értelmezése olvasható. Szakedolgozatom nem tekinthető a jogszabályok teljes értelmezésének, egyes esetekben egyedi elbírálást igényel az állítások feltüntetésének jogszerűsége. Mivel szakedolgozatom megírását követően a jogszabályok módosítása vagy hatálytalanná válása is fennállhat, ezen változások folyamatos nyomonkövetése elengedhetetlen.

Ahhoz, hogy értelmezhető legyen az adott szabályozás, igyekeztem röviden bemutatni a csokoládé, a kávé és a tea előállítási technológiáját, bizonyos esetekben pedig részletesebben kitértem az egyes technológiai leírásokra. Mivel a fogyasztó elsőként az élelmiszercímkével találkozhatnak, mint információforrással, ezért szakedolgozatomban néhány oldalban részleteztem az élelmiszercímken feltüntethető állítások alapvető jogi hátterét is.

Az eredmények és következtetések fejezetben termékekre tagolva bemutattam, hogy egyes állítások miként és milyen esetben tüntethetőek fel az adott termék címkéjén. Így a jogszabályi hivatkozásokkal alátámasztva bemutattam a csokoládé termékek esetén a „gluténmentes”, a „laktózmentes”, a „diabetikus”, valamint a „kézműves” kifejezések jogszerű használatának lehetőségeit, részleteztem a cukortartalomra, a rosttartalomra és az energiatartalomra vonatkozó jogszabályokat és feltérképeztem a hozzáadott, azaz a vitaminnal dúsított állítás alkalmazási lehetőségeit is. A kávé termékek esetén kitértem a „koffeinmentes -” és a „csökkentett koffeintartalmú kávé” megnevezések használatának lehetőségeire és az egészségre vonatkozó állítások feltüntetésének módzataira. A tea termékek esetén bemutattam a „természetes”, a „pure” és a „fresh” jelzők használatának módzatait.